

Проблема недостатності фахівців у сфері інновацій та трансферу технологій через недостатній рівень їх підготовки та відтік висококваліфікованих спеціалістів за кордон. Ця проблема може бути вирішена шляхом навчання інноваційній діяльності та трансферу технологій на усіх рівнях (ключовими фігурами у цьому ланцюгу є менеджери з трансферу технологій).

Проблема низького рівня культури винахідництва і підприємництва серед молоді через непопулярність науки та інновацій як сфер діяльності; низький рівень довіри населення до винахідників та інноваторів через неочевидність результатів їх діяльності. Ця проблема може бути вирішена шляхом забезпечення ефективної комунікації між усіма учасниками інноваційного процесу та забезпечення популяризації інновацій.

Проблема неналежної фінансової підтримки інновацій: відсутність ефективної моделі фінансової підтримки розвитку інновацій та інноваційного бізнесу через відсутність державної підтримки та бюджетних коштів; обмежений доступ до фінансування на ранніх стадіях розвитку інновацій через малу кількість програм підтримки та небажання інвесторів. Ця проблема може бути вирішена шляхом запровадження нових (недержавних) механізмів надання фінансової підтримки винахідникам та інноваторам.

Ілюхіна В.,

викладач УДУ імені Михайла Драгоманова

ФАКТОР ІННОВАЦІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Проблема формування конкурентних переваг національної економіки займає визначальне місце у економічній політиці будь-якої країни, що стикається з численними глобалізаційними викликами та постійним загостренням міжнародної конкуренції. Країни, що володіють конкурентними перевагами заснованими на інноваціях, займають належне місце в світовому співтоваристві. На жаль, на сьогодні використання інновацій як одного з найвагоміших факторів підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки України системно не здійснюється. Таким чином, стратегічним завданням є підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки на інноваційних засадах, що має сформувати переваги для вітчизняних

виробників у боротьбі з конкурентами на внутрішніх та зовнішніх ринках і дозволить Україні зайняти гідне місце поряд із розвиненими світовими країнами.

З огляду на рейтинги, якими оцінюють конкурентоспроможність національних економік, наприклад, найчастіше використовуються міжнародні методики, представлені Інститутом розвитку менеджменту та Всесвітнім економічним форумом, відбувається відхід від статичних та динамічних конкурентних переваг до інноваційних, досягнення яких передусім пов'язане з переходом країн на інноваційний шлях з метою здобуття якісно-нового рівня соціально-економічного розвитку. Місце країни в міжнародній спільноті окреслюється станом освіти, розмірами застосовування наукових та технічних досягнень, ефективністю інтеграції факторів виробництва, капіталу, інформаційних та інтелектуальних ресурсів.

В останні роки провідні позиції в рейтингу серед у середньому 140 країн світу займають Швейцарія, Швеція, Сінгапур, США та Нідерланди. Характерним для країн-лідерів є суттєве випередження саме в сфері застосування інновацій, висока концентрація найбільш рентабельних видів бізнесу (що створюють продукт з найбільшим вмістом доданої вартості), переважно високотехнологічна структура національного виробництва, винесення за межі країни промислово-технологічного циклу еколого- та ресурсоемних виробництв, зосередження найбільших фінансових потоків. Досвід цих країн підтверджує твердження М. Портера, що запорукою високої конкурентоспроможності економіки є формування та розвиток інноваційних конкурентних переваг. Наявність та реалізація інноваційних конкурентних переваг для цих країн стало базою для інтенсивного економічного зростання.

В теорії виділяють п'ять основних типів інновацій: виробництво нового продукту, впровадження нового способу виробництва, створення нового ринку, відкриття нового джерела ресурсів, оновлення структури управління. Ефективне впровадження інновацій дозволяє створити суттєві стратегічні переваги в найбільш конкурентних галузях. Інноваційні конкурентні переваги є стійкими до впливу зовнішнього середовища, яке є динамічним та непередбачуваним та їх значно важче повторити конкурентам, оскільки це вимагає на їх формування та розвиток. При створенні інноваційної конкурентної переваги виокремлюють два основних види інновацій:

1. Зростаючі інновації (incremental innovation) – цей тип інновацій стосується удосконалення продукту та технології виробництва.

Найчастіше застосовується при «наздоганяючому» типі економічного зростання або для підтримки наявного рівня конкурентоспроможності.

2. Радикальні інновації (radical innovation) – це ті інновації, що не лише створюють нову технологію або продукт, але також нові концепції бізнесу, нову структуру та спосіб управління, новітнє джерело сировини. Їхній стрибкоподібний та, загалом, революційний характер викликає те, що вони забезпечують часто порівняно тривалу конкурентну перевагу, створюючи нові умови конкуренції [1].

Отже, інновації формують конкурентні переваги в ринковій боротьбі, а їх впровадження дозволяє брати активну участь у формуванні світової економічної системи завдяки досягненню інноваційної конкурентоспроможності на національному рівні. Ставка на інновації в сучасних економічних умовах є найбільш перспективним підходом, адже, перемогу в конкурентній боротьбі отримують саме ті учасники ринку, які займають активну позицію у використанні інновацій.

Список використаних джерел

1. Бжуска Я. Інноваційні моделі бізнесу // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 628. – С. 29–35.
2. Управління міжнародною конкурентоспроможністю: підприємство – регіон: монографія. Ю.Г. Козак, І.О. Уханова, О.А. Єрмакова, О.О. Сукач, С.В. Ляліков, О.В. Сулім, Д.Н. Бурлаченко, О.В. Захарченко, О.Р. Швагер, Н.А. Постова, О.О. Біла, Л.І. Андрусенко, П.Д. Дмитрієв, Д.А. Нікіфоров; за ред. Ю.Г. Козака, І.О. Уханової. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 173 с.

Кіндзерський Ю.,

д-р екон. наук, провідний науковий співробітник ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

КОНЦЕПЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ ДЛЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Економіка України серйозно поступається економікам країн Заходу і потребує кардинальної зміни моделі розвитку. Ця проблема набуває особливої гостроти у світлі повномасштабної воєнної агресії, якої зазнає Україна з боку Російської Федерації. У цьому зв'язку привертає до себе увагу можливість використання концепції підпри-